

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

De Quarto Præcepto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

conjugium & politicum ordinem esse opera & beneficia Dei, sceleris mortuum & temporum, & multos viros etentus considerantem politijs, vnde ratiocinati sunt, Deo curæ esse genus humanum. Interim tamen has ipsas res à personis, & à Diaboli operibus discernant, qui quo maiora sunt Dei opera, eo furiosius ea deformant, contemere, & evertere conatur. Amabat igitur Paulus politiam, hoc est, leges imperij Romani, & his obtemperabat. Sed Caligulam & Neronem non amabat, imo execrabatur tanquam organa Diaboli, maledicta à Deo, quorum sceleribus contaminari totam rem naturam videbat. Hæc distinctio de rebus & personis observanda est, ut opera Dei ab operibus Diaboli discernantur. Ac magis amabit & venerabitur ipsas politias & leges, qui poterit res & personas discernere, & intuens in tantam confusionem imperiorum, quæ oriuntur à Diabolo & eius organis, maiori cum dolore spectabit Diaboli potentiam, qui in summo loco gubernationis maxima petulantia & atrocitate declarat odium aduersus Deum, & contentum generis humani, & scitiam suam. Quid enim monstruosius, turpius, & abominabilius cogitari potest tyrannis omnium temporum, & quam pauci tantis atrocitatibus fuerunt & sunt vel mediocres Principes? Hæc tanta mala intelligenda & deploranda sunt, & petendum à Deo ut ipse terret & seruet politias. Nec prætextu operis diuini excusanda aut excusanda sunt vitia, nec propter loci dignitatem toleranda sunt manife-
sta & atroces iniurias, impietates, & flagitiosæ libidines tyrannorum sine fine grassantium, sed reliqua politia, cui Deus gladium de-
dit, recte facit, cum Caligulas & Neronem, & similia portenta remo-
uat à gubernatione. Sicut honestissime Traianus ad magistrum equi-
tum dixit, tradens ei gladium: Hoc gladio pro me vtaris, si iusta im-
perio: Sin vero iniusta, contra me vtaris. Sed si gubernatores sunt
iusti, hoc est, mediocriter student officium facere, & plerumq; iusta
agunt, & lapsi respiciunt, tolerandi sunt, & eorum errata vel tegenda
vel corrigenda sunt. Tales fuerunt Dauid, Salomon, Iosaphat, qui cum
fuerunt excellentissimi Principes, habent tamen suos lapsus, qui de-
notantur, ut admoneamur difficilissimam & periculosissimam rem
gubernationem. Nam Diabolus cum sit homicida, molitur dissi-
parem politiarum, & vel gubernatores evertit, vel habet sua orga-
na in populo, sicut Saulem funditus perdidit, qui tamen initio res
magis & viles gesserat. Dauidi laqueos iniecit, ex quibus vix elu-
scipuit. Deinde incendit filium Absolonem, cuius scelus ingentem
causam creauit. Turbat igitur Diabolus politias, & natura hominum
per se infirma est in gubernatoribus & in populo: Ac vtriq; licen-
tiam naturaliter amant, & oderunt legum & disciplinæ vincula. In
omni Diaboli insidijs, & tam multiplici infirmitate hominum retri-
here

nere mediocrem statum, magnum & singulare Dei opus est, sicut et
 re dicit Salomon: Ut oculus videat, & auris audiat, Deus facit ut
 que, id est, ut gubernator habeat felix consilium, & respondeat obe-
 dientia subditorum suo loco, Dei opera sunt, hæc imperit per filios
 gubernatores, quorum alij alijs præstant. Nulla humana sapientia
 vigilantia aut virtus par est tantis rebus. Ideo Paulus inquit 2. Cor.
 Sufficiens nostra ex Deo est. Item: Non sumus idonei, ex nobis
 cogitare quidem: Sed in ipsis personis fidelitatem, id est, finem
 recta faciendi requirit, 1. Cor. 4. Cæterum hoc requiritur in
 stris, ut fideles sint. Cum igitur medioeris status est politiarum
 scamus eum esse beneficium Dei, quod per aliquos fideles ministrum
 impertit, & Deo autori politiarum obædiamus. **DE** **IN**
 ipsis gubernatoribus pro sua fidelitate & ingentibus laboribus, qui
 comitatur omnem gubernationem tribuamus honorem, hoc est, æ-
 scamus eos adiuvare diuinitus, esse organa, per quæ Deus nobis
 suppeditat, amemus eos ac nos eis subijciamus, & debere fatamur
 pro ipsorum sedulitate gratiam, & aliquos lapsus ipsis condonemus,
 sic tamen, ne contra mandata Dei faciamus. Hæc æquitas magna vir-
 tus est & difficilis. Breuiter annotaui, quas res complectatur voca-
 lum Honoris, quod diligenter expendendum est, & dixi de discrimine
 rei & personarum. **CONTINET** autem hoc præceptum
 opera superiorum & inferiorum. Officia superiorum significata sunt
 in vocabulis patris & matris: Item in integro Decalogo, quoniam
 saliter est forma regiminis, & complectitur omnes virtutes & omnia
 officia boni patris & boni gubernatoris, sicut vera illa vox est, que
 admodum Xenophon inquit: Bonus princeps nihil à bono patre
 fert. Prima sit igitur cura gubernatoris de prima tabula, id est, cum
 recte doceri Ecclesias. Pater curet doceri liberos suos de Deo, deus
 sit iustus & fortis in defensione, sit castus, sit beneficus in iudiciis
 bonis, habeat zelum & acre odium turpitudinis, sit verax in dictis
 & factis, sit candidus, non suspicax, &c. Sit diligens in facultatibus
 recte collocandis, ne defint sumtus rebus necessarijs. Denique, ut dicitur,
 totus Decalogus est forma gubernationis, & si gubernator habet
 affectum paternum, erit in eo studium harum virtutum. Vicissim in-
 ferio tribuat honorem superiori, id est, agnoscat Dei opera esse
 litias, obtemperet propter Deum, & condonet quædam errata. De-
 tinent huc virtutes, iusticia vniuersalis, quæ est obedientia legum
 erga magistratus. Item cura vocationis. Item **ERRATA** in dispo-
 landis aut sanandis superiorum errata, ne pax publica turbetur
 opposita vitia seu peccata facilius conspiciuntur, ut contumacia
 versus superiores, quæ vocatur inobædientia, & est vniuersalis
 vitia, inu-

Item seditio, negligentia obeundæ vocationis, *ωολυπζαγμοδ*
 id est, ingerere se alienæ vocationi. Hoc vitio & superiores &
 inferiores sæpe peccant. Ideo & Petrus prohibet esse *ἀλλοτριεπι-*
σημωγ, ingerentes se alienæ gubernationi. Præterea ut supra dixi,
 imperijs discernendas esse res & personas, ita rerum etiam disceri
 observandum est. In monarchijs cæteris gubernatio præcipue
 spectatur ad civilis & honestæ societatis defensionem, etiamsi erat
 ignota religio. Sed in regno Antichristi leges perpetuæ & præcipuè
 regni sunt de novo cultu contumelioso in Christum & damnato di-
 vitibus, & finis principalis eius regni est, deleri nomen Christi, &
 hoc ipso prætextu conditum est regnum, quasi gloriæ Dei intersit, ex-
 tirpari nomen & doctrinam Christi: Tale est regnum Mahometi:
 Lex ipsa Mahometi est manifesta contumelia adversus Christum:
 Deinde est mandatum de latrocinio, quia iubet interfici eos, qui cre-
 dunt Christum esse filium Dei. Præcipit item propagari suos errores
 glorio. Hæc prædicta sunt apud Danielem cap. 7. de parvulo cornu:
 Sermones contra excelsum loquetur, & sanctos altissimi conteret:
 Tertio conceditur lege multiplex turpitudine libidinum, & re ipsa nul-
 la sunt Mahometistarum connubia, quia concedunt ducl, dimitti, &
 dimittas recipi privatis arbitrijs, sine vllis causis, concedunt & lege
 flagitiosas libidines, propter quas Deus evertit Sodomam & alias
 multas civitates. Ergo in eo regno nec lex est à Deo, sed est diaboli-
 cos furor, quem grassari Deus extremo tempore fuit, ut puniat mon-
 tum. Sicut crescentibus peccatis inde vsq; ab initio crevit servitus,
 & imperiorum asperitas & confusio. Quare differentia inter reliquas
 monarchias & regnum Mahometi observanda est. Daniel poterat
 esse magistratus in regno Babylonico, Iudæi poterant militare sub
 Alexandro, Christiani poterant militare sub Romanis principibus,
 ut sub M. Antonio fide militum Christianorum magna victoria par-
 tati in Pannonijs: quia finis militiæ erat honestum regimen politici-
 cum. Sed non licet militare cum Turcis, quorum finis est non regi-
 men politicum, sed confirmatio & propagatio legis, quam proficien-
 tes. Servitutem pati, Christianis licet, vna militare cum Turcis, non
 licet. Quia clare inquit textus, Sanctos Dei conteret.

QUINTVM PRÆCEPTVM,
 NON OCCIDES.

PROHIBET non solum externas corporum iniuriās, & privā-
 tam vindictam externam, sed etiam in animis malevolentiam,
 invidia, invidentiam, privatam cupiditatem vindictæ. Sicut Christus
 clare